



château du

Haut-Koenigsbourg

Bien plus qu'un monument



Historie

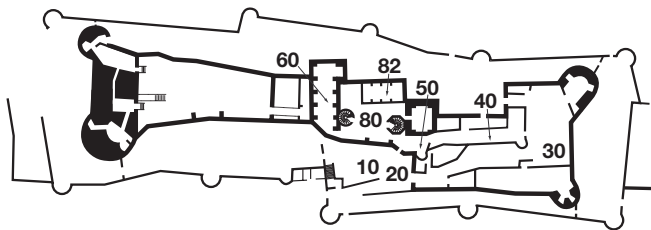
Fra Huset Hohenstaufen til vores tid

Frederik af Hohenstaufen, kaldet "Den Enøjede", hertug af Souabe, havde sikkert bemærket **bjerg**et **Stophamberch's** strategiske vigtighed (højde: 755 m, løber fra vest mod øst parallelt med sletten), eftersom dette slot nævnes for første gang i det XII århundrede.

Dette klippefulde bjergfremspring lå ved korsvejen for vigtige handelsveje: mel- og vinvejen (fra nord mod syd) og salt- og pengevejen (fra vest mod øst). Slottet, som var kommet i Huset **Habsbourg's** besiddelse, blev givet som lensgods til **Tierstein-familien** i 1479. Familien genopbyggede det og udstyrede det med et artilleriforsvar. Under Trediveårskrigen modstod **kaptajn Phillippe af Liechtenau** svenskernes angreb i over en måned, men slottet endte med at blive plyndret og nedbrændt. Derefter lå det forladt hen i mere end to og et halvt århundrede. I 1865 indgik det sammen med den nærliggende skov i byen **Sélestat's** besiddelse, som herefter forærede disse utrolig velbevarede ruiner til den tyske kejser **Vilhelm II af Hohenzollern** i 1899 (Alsace havde på det tidspunkt været under tysk administration siden 1871).

Vilhelm II overlod restaureringen af Haut-Koenigsbourg til arkitekten **Bodo Ebhardt** fra 1900 til 1908. Færdiggørelsen og opkøb af kunstsamlinger fortsatte frem til 1918.

Ved **Versailles-traktaten** (1919) fik Frankrig overdraget den tyske kronens ejendomme og overtog således Haut-Koenigsbourg.



Numrene på etaperne svarer til numrene på kortet og lydguiden.

|Følg guiden

Efter at være gået igennem **indgangsporten -10-** med Tierstein-familiens våben bemærker man til højre en tynd ringmur (XV-XX århundrede) og til venstre den sydlige beboelsesdel på klippefremspringet (XII-XX århundrede). Efter **gitteret -20-** kommer man ind i den **laveste gård -30-**, hvor staldene og samtlige bygninger, som sikrede slottets selvforsyning, ligger til højre. I midten står kopien af en fontæne fra det XV århundrede, hvis original findes i Eguisheim.

Den eneste adgang til beboelsesdelen går gennem tårnet og via en **trappe -40-**, som er beskyttet af skydehuller.

Denne konstruktion tvang fjenden til at rykke frem under skydehullerne. Porten og vindebroen er de sidste forhindringer inden beboelsesdelen.

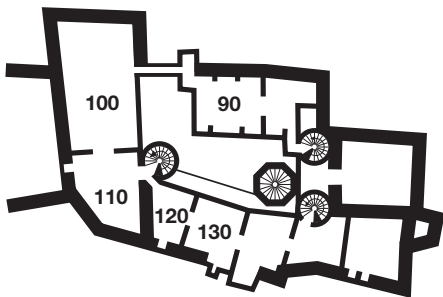
Gården

Den 62 meter dybe **brønd -50-** er blevet forskanset for således at undgå, at den skulle blive skilt fra beboelsesdelen under et artilleriangreb.

Løbegangen giver adgang til **forråds-kammeret -60-**, hvis længde vidner om bredden på det klippefremspring, som slottet er bygget på. I den **indre gård -80-** er løbegangene i træ på sydsiden blevet genopført på de eksisterende konsolstene. **Køkkenerne -82-** i den nordlige beboelsesdel var med en vaskerende og to ildsteder allerede velbevaret inden restaureringens begyndelse. Polygonaltrappen giver adgang til borgtårnet og nord og syd spindeltrapperne, som forbinder rummene.

Anden sal

På anden sal i den **nordlige beboelsesdel -90-** sikrer vægbeklædningen en bedre isolering. Der er planlagt vinduesbænke under vinduerne for at drage nytte af lyset. Brændeovnen er lavet af to jernplader fundet i ruinerne.



I den **vestlige beboelsesdel -100-** markerer den kejserlige ørn¹ i loftet i Kejsersalen dette rums politiske vigtighed. Freskerne er malet af Léo Schnug. For enden af salen, som også kaldes Festsalen, findes en tribune, som vidner om rummenes oprindelige højde.

Inventaret i **det lothringske værelse -110-** kommer fra denne provins og er skænket til kejseren af lothringerne.

Spindeltrappen i den **sydlige beboelsesdel -130-** giver adgang til kapellets tribune.

Ved siden af ligger slottets mest behagelige lejligheder, orienteret mod syd og udstyret med latriner. Disse rum er alle sammenhængende, men man har ligeledes adgang til hvert enkelt via den udvendige løbegang.

Kakkelovnen i gul keramik er bygget af fliser, som er en kopi af de kakkelovnsfliser, som man har fundet under udgravningerne.

Første sal

Spindeltrappen fører ned til første sal, hvor man finder de samme rum som på anden sal.

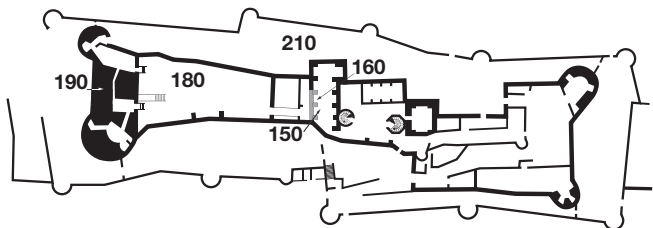
Herefter kommer man frem til **kapellet -120-** med dets tribune og en åbning ud til siden, som gjorde det muligt at rumme flere troende. Efter kapellet ligger **jagttrofæsalen -150-**.

I **våbensalen -160-** kan man se forskellige hellebarder, sværd, armbrøster og rustninger samt kopien af en imponerende kakkelovn i glaseret grøn keramik og med indbygget varmesæde.

En vindebro spænder over voldgraven, som skiller den vestlige beboelsesdel fra **haven -180-**.

Vindues- og døråbningerne vidner om de tidligere konstruktioner i haven, som stammer fra det XVI århundrede.

¹ Ørn - Et våbenskjold med en figur, som forestiller en ørn.



Den store bastion

Bjergkammen gjorde det førhen muligt for fjenden at nærme sine kanoner fra vest. For at afbøde denne svaghed, blev **den store bastion -190-**bygget med henblik på at virke som et skjold og beskytte beboelsesdelen.

Efter trappen har man adgang til artilleriplatformen via en vindebro.

Fra det storslåede sydtårn har man gennem åbningerne en fantastisk udsigt over Vogeserne og sletten.

Fra den store bastions **nordtårn** kan man se to slotte på de nærliggende bjergtoppe: Ortenberg og Frankembourg. Man kan ligeledes øjne bjergdalene, hvor handelsvognene førhen kørte forbi. Man forstår således slottets strategiske rolle. Platformen er udstyret med kopier af kanoner, som viser artilleriets udvikling fra det XV til det XVII århundrede.

På vejen ned kommer man igennem kasematterne² og ender derefter ved de **nordlige skranker -210-**ad en moderne trappe. Skrankerne begrænses til venstre af ringmuren og den overdækkede løbegang og til højre af den klippe, som bærer havens mure. Herfra kan man se tre latriner og afløbet fra køkkenet. En støttepille er blevet opført for at afstive beboelsesdelen og borgtårnet, som havde tendens til at slå revner. Herfra kan man beundre det firkantede borgtårn, som blev ødelagt i det XVI århundrede ned til to spydlængder (ca. 10 til 12 meter) og restaureret af arkitekten i begyndelsen af det XX århundrede.

Tilbage i den laveste gård hvor smedjen til højre blev opført i 1905 i forbindelse med restaureringen.

² **Kasematterne** - Lukket og som regel kuppelt rum til opbevaring af en eller flere kanoner.



| Arkitektur

Et symbol på den tyske magt

Det indtryk af magt, som slottet Haut-Koenigsbourg giver, skyldes ikke kun dets størrelse, et areal på 1,5 hektarer, men i lige så høj grad massen af de **etagevis røde sandsten**.

Tre store perioder har sat deres spor på dets konstruktion. Fra det XII til den første halvdel af det XV århundrede delte flere beboere slottet mellem sig. Fra 1479 blev slottet **ombygget med artilleriforsvar** med udvendig ringmur, ver skråningens ophør med henblik på at forhindre positionering af fjendens kanoner, artilleriplatform og forsvarstårne med tykke mure. Den beboede del blev ligeledes udstyret med rektangulære vinduer, karnapvinduer³, osv.

I begyndelsen af det XX århundrede blev slottet, som oprindeligt stammer fra det XV århundrede, genopbygget efter at have ligget i ruiner i mere end to og et halvt århundrede.

Ruinernes relativ gode stand gjorde, at slottet i 1862 blev fredet som historisk monument. Arkitekten Bodo Ebhardt, som var en stor ynder af Middelalderen og dens fæstningsværker, ledte restaureringen af Haut-Koenigsbourg med viden og metode.

I 1900 nåede de mure, som stadig stod, ofte op til fæstningens glughuller, og hvælvingerne var delvist bevarede. Bodo Ebhardt kunne således genopføre rummene i deres oprindelige form fra henholdsvis det XV og det XVI århundrede. Kun visse af de øverste dele og tagkonstruktionen blev udtænkt af arkitekten. I forbindelse med denne genopførelse opstod en række uenigheder om f.eks. antallet af overdækkede løbegange og tårne.

Haut-Koenigsbourg giver dog ikke desto mindre, sådan som det står i dag, en forestilling om borgslottenes arkitektur i det XV og det XVI århundrede syd for Rhinen.

³ **Karnapvinduer** - Små vinduer anbragt på hver side af hovedvinduerne.

| Restaureringen

Slottet Haut-Koenigsbourg er, sådan som det står i dag, frugten af en pertentlig restaurering, som blev udført i starten af det XX århundrede under ledelse af arkitekten **Bodo Ehardt** efter den tyske kejser **Vilhelm II af Hohenzollern's** anvisninger. Formålet var ikke at gøre slottet til en kongelig residens men derimod til et middelaldermuseum. Vilhelm II ønskede desuden, at slottet skulle være et symbol på det genopståede kejserdømme og den tyske fortid i Alsace.

Bodo Ehardt udførte restaureringen ud fra en præcis oversigt over ruinerne, en række fotografier og detaljerede arkæologiske, historiske og arkitektrurale observationer og under hensyntagen til de endnu synlige romanske spor. Han samlede oplysninger sammen over længere tid og besøgte adskillige borgslotte i Europa. Ud fra alle disse elementer udarbejdede Bodo Ehardt sit restaureringsprojekt, som blev forelagt kejser Vilhelm II. Kejseren aflagde besøg på byggepladsen hvert år for at konstatere arbejdets fremskriden. I festsalen indstillede han restaureringen af førstesalen for at få en sal med et endnu større rumfang. Arkitektens arbejde har dog været udsat for nogen kritik angående tagenes hældninger, den generelle anvendelse af tagsten til tagkonstruktionerne og genopbyggelsen af en vindmølle i stedet for en håndmølle.

Inventar og våben blev opkøbt i begyndelsen af det XX århundrede med henblik på at **illustrere levevisen og våbnenes udvikling** fra slutningen af Middelalderen og frem til Trediveårskrigen (1618-1648).

De sjældne kopier (hvoraf to kister og en kakkelovn) er givet som gave til slottet, fordi de gengiver værker af enestående karakter.

For yderligere oplysninger :

LE HAUT-KŒNIGSBOURG - Roger Lehni - Ouest France/CNMHS 1996

LE HAUT-KŒNIGSBOURG - Éditions Schnell et Steiner GmbH Regensburg 1994

HAUT-KŒNIGSBOURG - Connaissance des Arts, Hors série n° 88 1996

LE HAUT-KŒNIGSBOURG MYTHES ET RÉALITÉ

L. Baridon et N. Pintors - CNMHS/CNRS éditions 1998

HAUT-KŒNIGSBOURG - M. Waechter et V. Noto Campanella - Éditions Pierron 1999

Château du Haut-Kœnigsbourg

F-67600 Orschwiller

tél. +33 (0)3 69 33 25 00

fax +33 (0)3 69 33 25 01

haut-koenigsbourg@bas-rhin.fr

www.haut-koenigsbourg.fr

ALSACE

CONSEIL DÉPARTEMENTAL
BAS-RHIN